

Tayfun Polat

Bahçeden Haikular

UPAS Yayın

-49-

“bahçeden haikular”
Tayfun Polat (taifu)

Kapak Resmi, Resimler,
Baskılar, Tasarım
Tayfun Polat

Yayına Hazırlayan
Zafer Yalçınpınar

Mart 2024

upas.evvel.org

E-posta

upasnesriyat@gmail.com

Tayfun Polat / taifu (1970, İstanbul)

Önceleri anlamaya çalışıyordu.
Bir süredir akışına bırakıyor.

Yayımlanmış Kitapları

başar(ama)mak (Anlatı, Liman Yapımevi, 1997)

An-ladıklarım (Şiir, Liman Yapımevi, 1997)

hiç günler arasına (Şiir, Liman Yapımevi, 1997)

güzel olduğun kadar gerçek misin?

(Anlatı, Liman Yapımevi, 1998)

hep yaşıyorum (Şiir, Liman Yapımevi, 1998)

kargamecmua Müzik Yazıları, 2007-2011

(Derleme, g Yayın Grubu, 2011, Utkan Çınar'la birlikte...)

bir zamanlar, bir (Şiir, evvel.org, 2017)

Anafor (Şiir, Upas Yayın, 2019)

Türkiye'de Bağımsız Müzik - Başlangıç

(Kara Plak, 2021)

instagram: @resmentayfunpolat

web: tayfunpolat.net

*Bir sürü soruya yanıt olan İbrahim Çiftçiođlu'na,
şiiir kardeşlerim Zafer Yalçınpınar ve Selçuk
Gürkan'a, yazdıklarımı tekrar düşündürerek
kılavuzluk eden Pelin Özer'e teşekkür ederim.*

(Haikuların) Hikâyesi

Klasik haikuda elinizde belirli bir alan var, belli kurallar. On yedi hecede doğanın zihnini, zihnin doğasını dilegetirmeniz gerekiyor. Gündelik olana dair içgörülerinizin belirlediği kısacık anlar, fotoğraflar, fragmanlar... On yedi hecede size bu kitabın hikâyesini anlatamam. Biraz uzatacağım.

2022 Şubatı'nda, kendimi birden zihnimde beliren "haiku" sözcüğünü fark ederken buldum. Bu durum sıklaştığında "haiku" büyük harflerle ve yaldızlı fontlarla belirmeye başlamıştı. Ama hâlâ sadece sözcük olarak. Olay, rüyalarını hatırlayamayan biri olarak benim bile dikkatimi çekince, "Niye ya?" dediğimi hatırlıyorum. Niyesini tam bilmiyorum ama haikuyu düşünmeye, haikuya dair bildiklerimi hatırlamaya, tekrar okumaya, internette araştırmaya, konunun içine girmeye başladım.

Okudukça, klasik haikunun *kireji* (basitçe açıklarsak, bir noktalama işareti ya da sözcükle verilen vurgu, sağlanan denge), *on* (hece, 5-7-5 hece ölçüsü) ve *kigo* (şiirin mevsimini işaret eden

bir kelime ya da cümle) kurallarını daha yakın hissetmeye başladım, içeselleştirdim sanırım. Sonra 5-7-5'e sığan her kelime öbeğini haiku sandığım bir dönem oldu. Bir sürü haiku yazdım. Çoğunun *kigo*'su yoktu. *Kigo* ile değiştirdim kelimeleri, dizeleri. Kimisi oldu. Ama kimisinin bütün sihri bozuldu. Modern haikunun göreliliğini henüz kavrayamadım. Mevsim döngüsünü, hece ölçüsünü esnetebiliyorsunuz, doğa vurgusunu kaldırabiliyorsunuz ama neye göre? Açıkçası buralara çok da çalışmadım. 5-7-5'in matematiği, olasılıkları zorlamak, dille bu kurallara göre oynamak, bu oyun çok hoşuma gitti. Ama işte *kigo* her zaman gelmiyordu. Oysa *kigo*'su olmayan haikularım vardı artık. "Zamansız Haikular" diye bir dosya açıp *kigo*'suzları orada biriktirmeye başladım. Bir de -galiba yeri burası değil ama- eklemek isterim ki, adım Tayfun pek çok dile olduğu gibi Türkçeye de Çince'den geçmiş olduğu için Çin kültürüne özel bir ilgim var; yirmi üç yıldır DJ mahlası olarak da tai fu'yu kullanıyorum. Ve Japonlardan net olarak korkuyorum. Ve, ve, tayfunun Çincesi tai fu değil ama Japoncası taifu.

Haijen, tanzaku'ya fırçayla haikuyu yazdıktan sonra bir de resmedermiş. Muhtemelen bu bilgiyle birlikte bir gün kendimi kızılgerdan çizirken buldum. Bir süre sonra linol baskı çalışmaya başladım. Kafamı dağıtacak bir şey arıyordum ve kalıbı oymak meditasyon gibiydi, iyi geldi. Haiku, gündelik yaşamın zen'i; farkındalıkla beliren bir ân'ın, bir içgörünün

dışavurumu. Meditasyon ve tefekkür diyeyim hatta. Doęada ya da gündelik yaşamın herhangi bir ânında olanların tetiklediği bir fark etme, düşünme ve bunu on yedi hecede anlatma. Linol baskı çalışırken benzer bir konsantrasyon yaşadığım için bazı haikularımın öznelerini basmak fikri de kafamda böyle belirdi. Ama bütün haikuları resmetmek istemedim. Artık benden kurtulması gerekiyordu yazdıklarımın.

Her neyse, daha fazla uzatmaya gerek yok. Bu kitap bir sürü farklı şekilde, içerikte, sunumda olabilirdi. Ama bu biçimde bütünlendi. Bazen sırası değişse de beş ya da yedi heceden oluşan üç dize, on yedi hecelik haikular. Bazılarına bir iki çizim, birkaç baskı. *Kireji*, *on* ve *kigo*'su olan haikular da var, *kigo*'su eksik olanlar da. Bir bahçe ve çevresinde vakit geçirirken gerçekleşen bazı olayların zihnimde oluşturduğu haikular. Böyle bir şey var mı bilmiyorum ama bu haikuların sıralanışının *kigo*'su var. Bahçede sırasıyla aylar, mevsimler. Bahçede bir yıl. Bahçeden haikular.

Tayfun Polat
Aralık 2023

Vedat'a

Levent'e

Limon çiçeđi
üşüyorsa rüzgârda-
tayfun ne yapsın

İçeriden bahçeyi
izlerken -gelip
cama yansıman

Uzanıp bakar
papatyalar poyrazda-
evin ardına

Rüzgâr töreni-
dal ucunda tutunmuş
badem çiçeđi

Odun istifi
kadar biliyor kışı
bitecek -yakın

Sonuçta hepsi
frekans dedi tilkişen-
nasıl istersen

Kaç ardıç gelmiş
sabah -ne çok eksildik
geçen seneden

Arada öten
çıvgın gibi belirdi-
ânın anlamı

Eksik zamanla
sarmalıyor her yeri-
başiboş bahçe

Nereden bilsin
ıkan ilk iki yaprak-
neler olacak

Görmezden geldi
yeni uyanmış kirpi-
bekleyişimi

Baştan bellidir
gün doğarken ötüşü-
baştankaranın

Havada uęan
bir polen eksiltiyor
zamanı -sakin

Kemik sızlatan
son mayıs yağmurunda-
bahçe(de) mutlu

Ne dediğini
bilmeden geçti bahar-
kukumav bildi

Hayalperest geceden
kalan cořkuyla
dolu –kahvaltı

Gündönümünde
bile eřit değil ki
geceyle gündüz

Hanımeliyle
yasemin arasında-
bekliyor kapı

O kısa rüya
mandalina ay kadar
yükseldi -anca

Gün ışığında
beliren toz zerresi-
farkında yazın

Sinirlendiđin
her durumda o haklı-
dedi kukumav

Avı göremez
sadece örümceğin-
kusursuz ağı

İki çekirge
ve duruş bozukluğu-
ağarttı günü

Yıldızların altında
eksilir tek tek-
gündemdekiler

Çekirgelerce
sürdü muhabbet gece-
seçmek mecburi

Yalnızım diyor
yarısı kuru bir dut-
rüzgâr sesinde

Günün hızında
geçip giden şimdiler
birikiyor -bak

Kamış bülbülü
tnce gece -gln
dönüp bakışı

Hanımeli kokusu
siliyor yine-
günün yükünü

İnat ediyor
bal arıları hâlâ-
gün batımına

Baştankaralar
bulaştırdı sevinci
birden -geçerken

Uykusu gelmiş
akşam gibi vazgeçti
kendinden -bulut

Ekim sonunda
bir ağustos böceđi
sesi -uzaktan

Bağlı salıncak
yine de bilir-
nasıl esiyor rüzgâr

Az eğilince
batan ayın huzuru
göründü işte

Öğlene doğru
öterek virgül koydu
güne -iskete

Bir kızılgerdan
telaşı sürüklüyor-
gün batımını

Karşı tepeden
batarken selam veren-
Ümitmiş meğer

Kapıyı açan
biri olduğu için
bekler -kediler

Ölmeden önce
son bir açıklamam var-
dedi kıvılcım

Dağıldı göğe
sigaranın dumanı-
artık yarın yok

Boşluđu dolu
büyük bir parça koptu-
Ak Karga uçtu

upas

upas.evvel.org

İstanbul, 2024